

DECLARACIÓ DE VILANOVA I LA GELTRÚ

Per l'adaptació als efectes del canvi climàtic en el territori i el litoral

Les ciutats i els pobles tornem a posar de manifest que els experts en canvi climàtic de l'Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) han reafirmat en el seu Cinquè Informe d'Avaluació, que **les activitats humanes tenen un impacte sobre el clima de la Terra**. També, l'Agència Europea de Medi Ambient i el Grup d'experts sobre el Canvi Climàtic de Catalunya (GECC) assenyalen que **el canvi climàtic** amenaça les diferents regions d'Europa i del nostre país a través d'una sèrie de variacions graduals i apreciables, com ara l'augment de la temperatura, les alteracions del vent i les precipitacions, pèrdua de biodiversitat, la major freqüència d'inundacions o episodis climàtics severos

El canvi climàtic es considera ja un fet important a tenir en compte en la planificació del nostre present i futur.¹ Ja fa un temps que tenim assumida la necessitat de mitigar el canvi climàtic. I ara hem de pensar també en l'adaptació, entesa com **la resiliència dels ecosistemes i dels sistemes socials**, capaços d'adaptar-se a les pertorbacions. En cas contrari, els costos pels danys ocasionats seguiran augmentant. **Mitigació i adaptació al canvi climàtic són ja dues cares de la mateixa moneda**, complementàries i que cal afrontar per igual.

La previsió d'efectes, doncs, és diversa i afectarà de manera patent els ecosistemes i la dinàmica de les societats humanes. Un dels pronòstics més indiscutits, en el qual, i en nom de tots els municipis litorals del país, es vol fer èmfasi des del municipi que avui ens acull, és l'impacte important que tindrà el canvi climàtic sobre el litoral i l'ambient marí. És notori que la major part de les ciutats del món estan ubicades al litoral, la qual cosa fa palesa la dimensió planetària de la problemàtica, i que cal contemplar la interrelació internacional de la qüestió.

¹ A Europa s'està presentant una nova *Estratègia Europea per a l'adaptació* i a Catalunya disposem de l'*Estratègia Catalana d'Adaptació al Canvi Climàtic 2013-2020*

Els impactes del canvi climàtic són, per tant, d'especial rellevància en el nostre entorn geogràfic i cultural del **mar Mediterrani**.

Els **ambients litorals i marítics són fonamentals** en les dinàmiques ecològiques i la seva alteració tindrà repercussions socials i econòmiques de gran calat: canvis en el litoral i els ecosistemes marins, afectació a sediments, pèrdua de sorres i de superfície de platja, reorientació de la línia de costa, acumulació de sorres i danys en les infraestructures litorals, augment del nivell del mar i canvis en la intensitat, freqüència i direcció de l'onatge.

A més, caldrà tenir en compte l'adaptació de les infraestructures urbanes competents en la gestió del **cicle de l'aigua**, per tal que puguin fer front als potencials impactes del canvi climàtic. Així doncs, caldrà reduir la vulnerabilitat de les instal·lacions d'aigua davant fenòmens meteorològics extrems.

En conclusió, el canvi climàtic té una influència del canvi climàtic sobre les nostres societats, però especialment sobre els sectors i territoris **més vulnerables**.

Les autoritats locals som agents clau en la implementació de mesures d'adaptació que millorin la resiliència del territori en àmbits com ara l'ordenació del territori, la salut, la protecció civil i el medi ambient. Les accions d'adaptació comporten oportunitats i milloren la qualitat de vida de la ciutadania, promouen el desenvolupament sostenible, estimulen la inversió de projectes basats en la resiliència i creen llocs de treball i, per tant, s'han d'integrar en les polítiques i en la planificació urbana.

La Unió Europea proposa introduir l'adaptació al canvi climàtic en el Pacte dels Alcaldes i les Alcaldesses per una Energia Sostenible Local, amb el llançament d'una iniciativa per promoure un compromís voluntari a incorporar estratègies locals d'adaptació i activitats de sensibilització. El Pacte ofereix un marc prometedori per tal que les ciutats i els pobles prenguin mesures i creïn xarxes on la mitigació i l'adaptació puguin considerar-se de forma integrada.

En conclusió, els municipis tenim un paper fonamental en l'aplicació de les estratègies esmentades i, en conseqüència, ens correspon la responsabilitat de liderar la lluita contra el canvi climàtic.

És per tot això que els membres de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat,

Acordem,

Contribuir a l'adaptació de les ciutats i pobles i al desenvolupament de territoris resilents i, ja que això és també una oportunitat per detectar vulnerabilitats i planificar la gestió municipal enfront dels riscos. Això comporta millorar la nostra capacitat d'adaptació a través de la creació d' **estratègies d'adaptació local al canvi climàtic**, o bé de la **integració de l'adaptació al canvi climàtic als nostres plans**, conjuntament amb altres ens locals, amb el suport de les

diputacions, com a ens coordinadors, i de la Generalitat de Catalunya, i en un termini no superior a dos anys.

Definir estratègies d'adaptació d'acord amb una metodologia que inclogui l'avaluació dels riscos com a base per prioritzar les accions, Cal doncs, fer una diagnosi de vulnerabilitat, identificar els riscos i els recursos necessaris per afrontar-los i, establir les mesures d'adaptació. La posada en pràctica de l'estratègia ha de comportar l'avaluació del progrés i la revisió d'acord amb els canvis de l'entorn i de les noves prioritats.

Mobilitzar els agents implicats i treballar plegats per reduir la vulnerabilitat local, compartir l'experiència i els coneixements, i informar la ciutadania i els mitjans locals sobre l'evolució de l'estratègia d'adaptació, així com encoratjar altres ciutats i pobles a unir-se a la iniciativa.

Promoure la gestió i la protecció integral de l'espai marí, amb altres ciutats de l'entorn mediterrani, conscients que és un dels àmbits més perjudicats pel canvi climàtic amb el previsible augment del nivell del mar i, alhora, un dels més decisius en el manteniment de la sostenibilitat territorial, especialment al nostre país, que disposa d'un front litoral extens que concentra bona part de la població. Constatem, a més, que l'espai marí és una de les majors reserves de biodiversitat del nostre territori, una font molt important de recursos per a les economies locals i un patrimoni cultural de primer ordre.

Preveure les accions d'adaptació i de prevenció de riscos relacionades amb els impactes del clima –inundacions, precipitacions intenses, incendis, tornados i mànegues, temperatures extremes i onades de calor, episodis de sequera–, sobre els **ecosistemes terrestres** i els **sistemes urbans** –increment de l'efecte illa de calor–, i els seus efectes sobre l'**agronomia**, el verd urbà, de l'entorn rural, la **salut** de la població i sobre el **turisme**. I preveure i posar en marxa mesures i programes per tal la influència del canvi climàtic no recaigui sobre la població més vulnerable.

Actuar per una gestió sostenible i eficient del cycle de l'aigua que ens permeti tenir més capacitat de reacció enfront dels canvis, sense oblidar la gestió bàsica quotidiana. Les accions passen per un ús eficient del recurs hídrics i per l'increment i la garantia de la disponibilitat de fonts d'abastament en qualitat i quantitat, l'augment dels recursos complementaris, la protecció i recuperació dels aqüífers, –sobretot en l'àmbit costaner, amb risc d'intrusió salina–, els sanejament adequat de les aigües residuals, i el desenvolupament de l'adaptació de les instal·lacions i infraestructures del cycle de l'aigua de proveïment i sanejament.

Garantir la coordinació de les polítiques de mitigació i adaptació, de manera que les mesures adoptades en qualsevol dels dos aspectes no vagi en detriment de l'altre. Aquest enfocament coordinat és essencial per desenvolupar les mesures d'adaptació de forma eficaç a escala local.

A fer difusió d'aquest acord en els mitjans de comunicació generals i locals, als òrgans de participació ciutadana i a les xarxes socials (#adaptaciocanviclimatic #DeclaracióVilanova).

Finalment, **ens instem** a presentar la **Declaració de Vilanova i la Geltrú** en els respectius plens municipals abans del 5 de juny i a notificar a la presidència de la Xarxa els acords que s'hi adoptin, per tal de donar el màxim suport al compromís local envers l'adaptació al canvi climàtic.

14a Assemblea de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat

Vilanova i la Geltrú, 18 de març de 2014